

Pojistné na veřejné zdravotní pojištění

ombudsman
veřejný ochránce práv

dětský ombudsman
ochránce práv dětí

V tomto letáku vysvětlíme, zda musíte platit zdravotní pojištění, jak platby pojistného kontrolovat a co dělat, když Vám vznikne dluh.

Účast na veřejném zdravotním pojištění

Musím platit zdravotní pojištění? Musí je platit každý?

Ano, zdravotní pojištění **musíte platit**, pokud máte na území České republiky trvalý pobyt nebo pracujete pro zaměstnavatele se sídlem nebo trvalým pobytem na území České republiky.

Zdravotní pojištění musíte platit **bez ohledu na to, jestli zdravotní péči čerpáte, nebo ne**.

Musíte být pojištěni u některé ze zdravotních pojišťoven. Těmi jsou:

- [Česká průmyslová zdravotní pojišťovna](#);
- [Oborová zdravotní pojišťovna](#);
- [RBP, zdravotní pojišťovna](#);
- [Vojenská zdravotní pojišťovna](#);
- [Všeobecná zdravotní pojišťovna](#);
- [Zdravotní pojišťovna Ministerstva vnitra](#) a
- [Zaměstnanecká pojišťovna Škoda](#).

Plátce zdravotního pojištění = ten, kdo platí pojistné zdravotní pojišťovně.

Ne vždy ale musíte zdravotní pojištění platit sami. Někdy ho za Vás platí a odvádí Vás zaměstnavatel nebo stát.

- **Zaměstnavatel** odvádí pojistné za své zaměstnance v pracovním poměru (u dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr záleží na výši odměny).
- **Stát** platí pojistné například za nezaopatřené děti, příjemce rodičovského příspěvku, uchazeče o zaměstnání aj.

Sami musíte platit pojistné, pokud jste **samostatně výdělečně činní** nebo **samoplátci**.

Pro pojišťovnu jste **samoplátci** (či také **osoby bez zdanitelných příjmů**), jestliže **po celý kalendářní měsíc** nejste zaměstnání, nejste v evidenci úřadu práce, nejste samostatně výdělečně činní nebo plátcem pojistného není stát. Tehdy si pojistné platíte měsíčně sami – vždy nejpozději do 8. dne následujícího měsíce. Jinak Vám vznikne a narůstá dluh na pojistném a penále.

Na podrobnosti se zeptejte u své zdravotní pojišťovny.

Proč chce pojišťovna vědět, jestli pracuji, studuji nebo budu pobývat delší dobu v zahraničí? Co všechno musím pojišťovně hlásit?

Zdravotní pojišťovna potřebuje některé informace nebo změny včas vědět. Je to velmi důležité – pro pojišťovnu i pro Vás. Pokud se to nedozví, nemusí správně evidovat, kdo má platit zdravotní pojištění.

Pokud pojišťovně oznámíte podstatné změny ve svém životě, **vyhnete se vzniku dluhu** na zdravotním pojištění. Mezi nejčastější situace patří:

- zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání a vyřazení z této evidence,
- osobní péče o někoho, kdo je na ní závislý ve II., III. nebo IV. stupni,
- zahájení, přerušení nebo ukončení studia na střední nebo vysoké škole,
- zahájení a ukončení pobírání rodičovského příspěvku,
- přiznání nebo odebrání důchodu,
- zahájení nebo ukončení samostatné výdělečné činnosti,
- dlouhodobý pobyt v zahraničí – ten je třeba nahlásit ještě **před odjezdem!**

Změny pojišťovně oznamte nejpozději do 8 dnů!

Vyúčtování pojistného

Mohu své platby pojišťovně nějak zkontrolovat? Jak se dozvím, jestli za mě stát nebo zaměstnavatel platí pojistné? Kde získám potřebné informace?

Ano, platby lze zkontrolovat. Vyžádejte si od své pojišťovny **aktuální vyúčtování pojistného** na veřejné zdravotní pojištění. To Vám **bezplatně** vystaví na každé pobočce pojišťovny. Zároveň můžete požádat o potvrzení o bezdlužnosti.

Zdravotní pojišťovny běžně komunikují i telefonicky nebo e-mailem. Nabízejí také online kontrolu plateb zdravotního pojištění.

Ve vyúčtování **doporučujeme zkontrolovat:**

- zda Vaše zařazení do kategorie pojištěnců odpovídá skutečnosti (tedy zda jste ve sledovaném období osoba samostatně výdělečně činná, zaměstnanec, uchazeč o zaměstnání, osoba pečující o jinou osobu či student atp.),
- jednotlivé platby pojistného na zdravotní pojištění,
- všechny ostatní platby (například penále a pokuty),
- případně zda se ve vyúčtování objevují platby dlužného pojistného a penále, které zasíláte exekutorovi.

Dluh na zdravotním pojištění. Je to vážný problém?

Ano. Do konce roku 2021 rostl dluh na pojistném o penále ve výši 0,05 % dlužné částky za každý den prodlení (tedy o 18,25 % za rok). **Od roku 2022** se penále počítá jako roční úrok z prodlení ve výši **8 % s připočtením [repo sazby](#)** stanovené Českou národní bankou pro první den kalendářního pololetí, v němž jste začali dlužit.

Penále **roste nepřetržitě až do zaplacení dlužného pojistného**. Proto je ve Vašem zájmu pojistné zaplatit co nejdříve (tedy i dříve než penále).

Penále a pojistné se platí na **odlišné účty**. Proto dejte pozor, na který účet platbu zasíláte (včetně variabilního symbolu).

Pokud dojde až na exekuci, budete muset navíc zaplatit i **náklady na exekuci**.

Nesouhlasím s tím, co je napsáno v platebním výměru nebo ve výkazu nedoplatků. V některých obdobích za mě platil pojistné někdo jiný. Co mám dělat?

Vždy **sdělte svůj nesouhlas zdravotní pojišťovně**. Nejlépe písemně.

Proti výsledkům kontroly, platebnímu výměru/výkazu nedoplatků i zaslanému vyúčtování se **můžete ve stanovené lhůtě bránit**

- proti platebnímu výměru podejte písemně odvolání do 15 dnů od doručení,
- proti výkazu nedoplatků podejte písemné námitky do 8 dnů od doručení.

Pozor! Pokud pojišťovnu neupozorníte na nesrovnalosti ve výši dluhu nebo v zařazení do kategorie pojištěnců ve stanovené lhůtě, nebude již k Vaším tvrzením přihlížet.

Můžete také vyhledat právní pomoc. Podrobnosti naleznete v letáku [Právní pomoc](#) na ochrance.cz v části [Nevím si rady se svou životní situací](#).

Může pojišťovna prominout část dluhu na pojistném nebo aspoň penále?

- **Dluh na pojistném** ani jeho část Vám pojišťovna **nepromine**. Neumožňuje jí to zákon.
- **Penále (nebo jeho část)** Vám pojišťovna **může prominout**, ale jen v případě, že **uhradíte veškeré dlužné pojistné**. Pojišťovna nemusí prominout celé penále.

Žádost o prominutí penále musíte pojišťovně doručit nejpozději

- do 15 dnů od doručení platebního výměru nebo
- do 8 dnů od doručení výkazu nedoplatků.

Pozor! Pokud tyto lhůty nedodržíte, pojišťovna Vaší žádosti nevyhoví.

Další užitečné informace

Pokud nemáte dost peněz, abyste svůj dluh zdravotní pojišťovně zaplatili najednou, můžete **požádat o úhradu dluhu ve splátkách**. Ohledně podmínek splácení kontaktujte svou zdravotní pojišťovnu (osobně na pobočce, e-mailem, telefonicky).

Pokud dluh platíte prostřednictvím exekutora, **je platba zdravotní pojišťovně provedena okamžikem připsání částky na účet soudního exekutora**. Pokud se částky zaplacené exekutorovi/stržené exekutorem neobjevují ve vyúčtování, ihned kontaktujte zdravotní pojišťovnu a exekutora.

Také ve zdravotním pojištění běží **lhůty pro předsání a vymáhání pojistného**:

- Právo pojišťovny **předsat** dlužné pojistné zaniká za **6 let** od jeho splatnosti.

Pokud Vás ale pojišťovna v této lhůtě **vyrozumí** o tom, že provedla úkon ke zjištění nebo vyměření pojistného, začne běžet **nová šestiletá lhůta**.

Pokud dluh na pojistném vznikl kvůli zjištění, že se na Vás podle koordinačního nařízení vztahují české právní předpisy, **začne šestiletá lhůta běžet** až den po tom, co se to zdravotní pojišťovna dozví.

- Právo pojišťovny **vymáhat** pojistné se promlčuje za **6 let** od právní moci platebního výměru nebo vykonatelnosti výkazu nedoplatků, jímž bylo pojistné předsáno.

Lhůta ale v některých případech **neběží** (během povoleného splácení dluhu, řízení u soudu, exekuce nebo po přihlášení dluhu do insolvenčního řízení).

Právo vymáhat pojistné ale zanikne **po 20 letech** od právní moci platebního výměru nebo vykonatelnosti výkazu nedoplatků, jímž bylo pojistné předsáno; **leďže bylo pojistné zajištěno** zástavním právem zapisovaným do veřejného registru (např. katastru nemovitostí). Tehdy zanikne až uplynutím **30 let po tomto zápisu**.

Pomůžte mi ombudsman?

Ombudsman **může prošetřit** postup zdravotní pojišťovny při správě pojistného – tedy při jeho evidenci, vyměření nebo vymáhání.

Nesmí ale prověřovat postup soudních exekutorů ani vstupovat do exekučních řízení a jinak je ovlivňovat.

Jestliže se rozhodnete podat podnět ombudsmanovi, nezapomeňte napsat, **v čem vidíte pochybení pojišťovny**. Přiložte **aktuální vyúčtování** pojistného na veřejné zdravotní pojištění a další písemnosti k případu.

Dětský ombudsman od 1. července 2025 namísto ombudsmana řeší případy, které se dotýkají práv dětí do 18 let, s výjimkou diskriminace.

Podrobnosti k působnosti ombudsmana, k jeho činnosti a postupu najdete v letácích [Ombudsman](#) a [Dětský ombudsman](#) na ochrance.cz v části [Nevím si rady se svou životní situací](#).